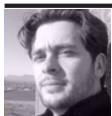

FØROYAR Í KØLDUM KRÍGGI

STÓRIR **MØGULEIKAR** LÚRA Í **ARKTIS**. VEÐURLAGSBROYTINGARNAR **BERA** VIÐ SÆR, AT OVURHONDSSTÓRA **NÁTTÚRURÍKIDØMI**, SUM **ÁÐUR** LÁ UNDIR **ÍSI** VERÐUR **ATKOMILIGT**. FLESTU **LOND** HAVA EGIN **ÁHUGAMÁL** Í ARKTIS OG TAÐ KANN **BERA** BÓKSTAVILIGT **»KALT KRÍGGJ«** VIÐ SÆR UM **STÓRA** TILFEINGIÐ Í **ØKINUM**. TÍ LEGGUR **FØROYSKA** LANDSTÝRIÐ NÚ EINA **ÆTLAN** FYRI **FØROYAR** Í KAPPINGINI UM **RÍKIDØMI** Í ARKTIS

ARKTIS

Janus á Ryggi
post@sosialurin.fo

Sløk 25 prosentir av heimsins ótroyttu olju- og gasskeldum eru at finna í arktiska økinum, og við vaksandi rávøruprísum kring allan heim hevur einki land ráð til at hyggja burtur frá økinum, eru boðini frá eygleiðarum. Millum annað snýr stríðið seg um, hvør skal hava ræðið á sjálvari framleiðsluni umframt áseta prísir av møguligari olju og gassframleiðslu. Alt kjakið um Arktis, bráðnandi ísin og áhugamálini í økinum byggir sostatt á verulig stórpólitisk og búskaparlig egin áhugamál.

Kinserarar teljast millum tey stórveldi, ið sýna økinum alstóran áhuga. Og seinastu tíðina hava fleiri royndir verið gjørdar spakuliga at keypa seg inn í Grønland, umframt at søkja fullan limaskap í arktiska ráðnum, sum í dag telir átta limalond við landaøki inni í arktiska sirklinum. Fyri Kina er Arktis umráðandi, tí landið hevur ein nærum ómettandi tørv á rávørum við sínum 1,3 milliardum íbúgvum og ekspansiva handilspolitikki.

Men tá Føroyar eru ein náttúrligur partur av leiðini til Arktis, kunnu tær

ikki biða á síðulinjuni longur. Og skulu Føroyar fáa nakrar búskaparligar fyrimunir, er alneyðugt at fremja ítøkilig stig til at fyrireika Føroyar at taka ímóti øllum tí avleidda virkseminum, ið kann væntast í økinum. Hetta var boðskapurin á verkstovu í Norðurlandahúsinum, sum úttanríkisráðgjafir skipaði fyri fyrr í vikuni. Á verkstovuni vóru

HÓAST ALTJÓÐA SAMRÁÐINGAR UM ØKIÐ ALMENT FARA FRAM Í SÁMILIGUM OG VINSÆLUM TÓNA, ER POLITISKI RETORIKKURIN OFTA NÓGV MEIRI ÁLEYPANDI Í HEIMLONDUNUM, TÁ UMHEIMURIN IKKI RÆTTULIGA HEVUR EYGUNI OPIN. ARKTIS ER NEVNILIGA EITT GOTT HØVIÐ HJÁ POLITIKARUM AT TEKKJAST VELJARUM

umboð fyri tað almenna, vinnuna og arktisku serfrøðina. Verktovan var liður í arbeiðinum hjá einum strategiskum arbeiðsbólki, ið skal undir at greina føroysku avbjóðingarnar og møguleikarnar í Arktis.

Vinnulívið má samstarva

Arktiska økið bjóðar føroyskum vinnuaktørum stórar møguleikar. Umframt leitan eftir rávørum í undirgrundini, bera broyttu náttúrufortreytirnar við smeltandi ísi og broyttum hita við sær

heilt nýggjar flutningsleiðir, har Føroyar kunnu gera vart við seg sum veitari av vørum og tænaðum. Talan kann vera um alt frá bunkring og provianti til mekaniska afturgerð av skipum ið sigla framvið Føroyar. Umframt supply koma ferðavinnutænaðar, ið bæði kunnu flyta fólk og taka ímóti fólk. Og á ferðavinnuøkinum er grundarlagið fyri

meiri virkseimi til staðar, tí í verandi løtu standa nógvar hotellir háltóm um veturin og nógvir háltómir flúgvarar lætta sær í vágnum. Hesi vóru nøkur av boðnum frá vinnulívinum á verkstovuni.

Men føroyska vinnulívið er ikki búgvið til at taka ímóti stórum avleiddum virkseimi í arktiska økinum í løtuni. Tvørturímóti kappast føroyskir vinnuaktørar sínar millum um hvønn møguleika sum kemur um føroyskan keikant, heldur enn at standa saman, var kritiski

boðskapurin frá umboðum úr føroysku supplyvinnuni. Umboðini hildu fyri, at loysnin er ein sonevnd vinnulig paraply organisatión, ið skal umboða allar áhugaðar føroyskar vinnuaktørar, tá boð verða eftir føroyskum vørum og tænaðum. Eggja var til samstarv frammum kapping, tí Føroyar eru so smáar var ført fram.

Paraplyorganisatiónin skal veita ein felags platform, ið kann veita skjótasta og bestu loysnina til einhvønn fyrispurning, sum kemur inn. Talan skal vera um eina sonevnda »one stop« loysn, har kundin bert nýtist at ringja til eitt nummar, ið síðani samskipar allar undirveitarar av vørum og tænaðum. Í hesum sambandi verður sum heild neyðugt at menna eitt føroyskt sölulíð, ið aktivt kann umboða vinnuna í økinum.

Men verktovan eftirlýsti eisini politiskan vilja. Skulu Føroyar gera sær vónir um at fáa ein lítlan part av eini ovurhondsstórar búskaparligari køku, er neyðugt at gerast sjónligur í Grønlandi. Og Ísland er møgulig fyrmynd á økinum, tí landið hevur ætlanir um at opna eina serliga íslenska umboðan í Grønlandi. Og ein møgulig føroysk umboðan kundi virka sum tættur millumliður millum føroyskt vinnulív og almennar myndugleikar. Á